

Vergaderjaar 2014–2015

29 282

Arbeidsmarktbeleid en opleidingen zorgsector

Nr. 203

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 september 2014

Naar aanleiding van mondelinge vragen op 2 september 2014 (Handelingen II 2013/14, nr. 103, Regeling van Werkzaamheden) heeft het lid Bruins Slot (CDA) in het ordedebat mij verzocht nadere informatie te verstrekken over zaken die aan de orde zijn geweest in de tv-uitzending «Foute dokters» van het programma Altijd Wat Monitor op 1 september 2014 en berichtgeving op de website van Altijd Wat Monitor.

Ik hecht er zeer veel belang aan dat patiënten, maar ook collega's dan wel werkgevers, kunnen controleren of een beroepsbeoefenaar een berisping of beroepsbeperkende maatregelen opgelegd heeft gekregen. Dit is al jaren mijn prioriteit en met de Tweede Kamer heb ik daar al veel over gesproken. Zoals eerder aangegeven is dit een proces van de lange adem, zeker waar het internationale uitwisseling betreft. Belangrijke stappen zijn gemaakt, maar we zijn er nog niet. Verdere verbeteringen lopen of staan gepland.

Hieronder volgt een toelichting conform onderstaande ordening:

- A. BIG-register: verbeteringen in afgelopen periode
- B. BIG-register: lopende en komende verbeteringen
- C. Toezicht op bevoegdheidsbeperkende maatregelen
- D. Uitleg over casuïstiek die in de tv-uitzending aan de orde is gekomen

A. Het BIG-register: gerealiseerde verbeteringen

Invoering periodieke registratie

De invoering van periodieke registratie zorgt voor een mogelijkheid om te controleren op kwaliteit van de gegevens die in het BIG-register staan. Beroepsbeoefenaren moeten vijfjaarlijks voldoen aan een werkervaringseis (of met goed gevolg vervangende scholing volgen). Voor de beroepen verpleegkundige, verloskundige en fysiotherapeut (eerste tranche) moeten de beroepsbeoefenaren per 1 januari 2014 voldoen aan

de eisen. Voor de beroepen arts, tandarts, apotheker, gezondheidszorg- psycholoog en psychotherapeut (tweede tranche) per 1 januari 2017. De periodieke registratie heeft tot nu toe geresulteerd in 100.000 uitschrijvingen wat betreft de beroepen van de eerste tranche, merendeels omdat de betrokkenen niet voldeden aan de eis van voldoende werkervaring. De periodieke registratie biedt tevens zicht op buitenlandse beroepservaring van geregistreerden en van aanvragers van registratie. Dat biedt perspectief voor controle op buitenlandse bevoegdheidsbeperkingen.

Duidelijker openbaar maken van meer maatregelen

Om ervoor te zorgen dat patiënten, werkgevers en andere belanghebbenden beter zijn geïnformeerd over aan BIG-geregistreerden opgelegde maatregelen, zijnsinds 2009 alle bevoegdheidsbeperkende maatregelen te raadplegen via de online lijst op de website van het BIG-register. Sinds 1 juli 2012 zijn daar de tuchtrechtelijke boetes, berispingen en het bevoegdheidsbeperkend bevel door de IGZ bijgekomen. Geregeld is dat alle maatregelen zichtbaar blijven (doorhalingen gedurende tien jaar, schorsingen gedurende vijf jaar). Ook wordt bij de tuchtrechtelijke maatregelen de aard van het vergrijp vermeld dat heeft geleid tot die maatregel. Bij wetswijziging van 15 februari 2014 werd het mogelijk om ook in het BIG-register zelf uitdrukkelijk te vermelden dat een persoon in het BIG-register was doorgehaald vanwege een maatregel.

Voor februari 2014 werd bij een doorhaling de beroepsbeoefenaar verwijderd uit het BIG-register en dus van de website van het BIG-register. Dit betekende weliswaar dat de betrokkene niet meer op de website te vinden en dus niet meer bevoegd was om het beroep uit te oefenen, maar dit vond ik onvoldoende duidelijk voor het publiek. Sinds de wetswijziging van februari is daarom een doorgehaalde beroepsbeoefenaar wel zichtbaar op de website van het BIG-register.

Naar aanleiding van vragen Altijd Wat Monitor voorafgaand aan de tv-uitzending van 1 september 2014, is geconstateerd dat van een deel van de doorgehaalde personen die wel als zodanig op de online lijst stonden in het BIG-register nog niet uitdrukkelijk was vermeld dat zij waren doorgehaald. Dit is inmiddels gecorrigeerd: voor al deze personen is nu naast vermelding op de online lijst ook in het BIG-register uitdrukkelijk vermeld en te vinden dat zij zijn doorgehaald.

Aangepaste procedures

Per 1 juli 2012 is de wet gewijzigd zodat iedereen, ook Nederlands gediplomeerden, die zich wil laten inschrijven in het BIG-register, verplicht is om buitenlandse bevoegdheidsbeperkingen te melden. Voorheen bevatte de wet deze verplichting alleen voor buitenslands gediplomeerden.

De verplichting komt er op neer dat iedereen die zich wil laten inschrijven in het BIG-register voor ieder land waar hij zijn beroep heeft uitgeoefend of uitoefent een verklaring («certificate of current professional status»/ «letter of good standing») moeten overleggen dat in het buitenland tegen hem geen bevoegdheidsbeperking van kracht is. De verklaring moet zijn afgegeven door de bevoegde autoriteiten en mag niet ouder zijn dan drie maanden.

Ter volledigheid hanteert het CIBG sinds eind 2012 een aangepast aanvraagformulier waarmee de aanvrager van BIG-registratie uitdrukkelijk moet verklaren dat er geen bevoegdheidsbeperkende maatregelen tegen hem van kracht zijn.

Overigens hanteert het agentschap Centraal Informatiepunt Beroepen in de Zorg (CIBG) als beheerder van het BIG-register diverse kwaliteitsprocedures, zoals het vierogenprincipe en het waar mogelijk voorkomen van handmatige invoer, beide bedoeld om de kans op (type)fouten te

voorkomen. De correspondentie met aanvragers gedurende het herregistratieproces is eveneens voor een groot deel gestandaardiseerd.

Bilaterale afspraken

Per 2016 wordt het Europese waarschuwingsmechanisme ingevoerd. Dat verplicht Europese lidstaten om proactief informatie uit te wisselen over bevoegdheidsbeperkingen. Vooruitlopend op de invoering hiervan heb ik met een aantal Europese landen afgesproken onderling informatie uit te wisselen over bevoegdheidsbeperkingen. Deze afspraken zijn gemaakt met Finland, Ierland, Noorwegen, Slovenië, het Verenigd Koninkrijk en Zweden. Sommige van deze landen hebben verschillende organisaties die ieder voor de afzonderlijke beroepen de bijbehorende registers beheren, niet zijnde één organisatie zoals in Nederland. Daardoor kunnen voor dergelijke landen de gemaakte afspraken per beroep verschillend zijn. Vanwege verschillende bevoegdheden van de federale overheid en de regio's of deelstaten zijn met België respectievelijk Duitsland specifieke afspraken gemaakt, waarbij een centraal informatiepunt in beide landen is benoemd. Vanwege nationale regelgeving zijn de afspraken per land verschillend van aard: sommige landen verstrekken actief informatie, andere slechts op verzoek van Nederland. Frankrijk heeft bereidheid getoond om afspraken te maken over informatie-uitwisseling en communicatie hierover is gaande.

Het CIBG is voor informatie ten behoeve van het BIG-register dus afhankelijk van het buitenland, maar probeert andere landen te overtuigen om informatie over bevoegdheidsbeperkende maatregelen zo veel mogelijk en zo snel als mogelijk actief te delen.

Overname van buitenlandse bevoegdheidsbeperkingen

Per 1 juli 2012 is de wet gewijzigd zodat buitenlandse bevoegdheidsbeperkingen in Nederland worden overgenomen ongeacht het land van diplomering van de betrokken beroepsbeoefenaar. Tot 1 juli 2012 was het op grond van de wet namelijk niet mogelijk om buitenlandse bevoegdheidsbeperkingen die zijn opgelegd aan Nederlands gediplomeerden over te nemen in Nederland.

In het BIG-register wordt een in het buitenland opgelegde maatregel overgenomen als de maatregel:

- een (gehele of gedeeltelijke, tijdelijke of blijvende) beperking inhoudt van de bevoegdheid om het beroep uit te oefenen;
- van kracht is in het buitenland;
- is opgelegd door een tucht-, straf- of bestuursrechter (of een autoriteit met dezelfde bevoegdheden);
- is opgelegd aan een BIG-geregistreerde beroepsbeoefenaar (apotheker, arts, fysiotherapeut, gezondheidszorgpsycholoog, psychotherapeut, tandarts, verloskundige, verpleegkundige), en;
- is opgelegd voor een handelen dat met de beroepsuitoefening verband houdt en niet van een zo geringe ernst is dat het in Nederland in het geheel niet tot een maatregel zou leiden (hardheidsclausule).

Overname van de buitenlandse bevoegdheidsbeperking kan inhouden dat de inschrijving in het BIG-register wordt geweigerd of doorgehaald of dat een gedeeltelijke bevoegdheidsbeperking wordt aangetekend in het BIG-register.

Uit de *Algemene wet bestuursrecht* vloeit voort dat voorafgaand aan des beslissing tot overname van de buitenlandse bevoegdheidsbeperking een voornemen moet worden gestuurd aan de betrokkene en dat de betrokkene in de gelegenheid moet worden gesteld om zijn zienswijze kenbaar te maken. Hierbij gelden wettelijke termijnen.

B. BIG-register: lopende en komende verbeteringen

Gebruik BIG-registratienummer in alle communicatie

Ik ben voornemens om de *Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg* (Wet BIG) aan te passen zodat beroepsbeoefenaren hun BIG-registratienummer standaard moeten vermelden op beroepsmatige uitingen, zoals visitekaartjes, op de website en op facturen en brieven. Daardoor zullen patiënten beroepsbeoefenaren makkelijker kunnen vinden in het BIG-register en wordt de transparantie en mogelijkheid om het BIG-register te raadplegen verbeterd.

Externe review en periodieke steekproeven

Het CIBG heeft aangegeven dat alle bekende bevoegdheidsbeperkende en overig opgelegde maatregelen op dit moment op de juiste wijze in het BIG-register en op de openbare online lijst vermeld zijn. Zoals eerder in deze brief gemeld stonden deze maatregelen reeds op de website, maar waren zij niet optimaal zichtbaar. Dit is nu aangepast per 1 september 2014. Als extra controle zal ik een externe review hierop laten uitvoeren. Deze review wordt nog dit jaar uitgezet. Tevens heeft het CIBG aangegeven periodiek steekproeven te doen ter controle.

Benadrukken noodzaak bilaterale afspraken

Zoals eerder vermeld is Nederland afhankelijk van buitenlandse, bevoegde autoriteiten voor het verkrijgen van informatie over beroepsbeperkende maatregelen. Een beroepsbeoefenaar kan in theorie in ieder land in de wereld een bevoegdheidsbeperking hebben. Het is voor het BIG-register uiteraard niet mogelijk om voor alle jaarlijks ruim 10.000 aanvragers van registratie en voor alle ruim 338.000 BIG-geregistreerden, altijd na te gaan waar zij in de wereld hun beroep hebben uitgeoefend of uitoefenen. Het risico is altijd aanwezig dat in het BIG-register personen worden ingeschreven die ergens in de wereld een bevoegdheidsbeperking hebben, indien het CIBG niet op de hoogte is of is gesteld van die buitenlandse bevoegdheidsbeperkingen. Daarnaast hebben voor zover bekend de meeste landen in Europa en in de rest van de wereld geen openbare, actuele registers voor beroepsbeoefenaren in de zorg en verstrekken de meeste landen niet proactief informatie aan andere landen over opgelegde bevoegdheidsbeperkingen. Of landen informatie openbaar mogen maken of proactief mogen delen wordt bepaald door de nationale wetgeving van ieder land. Bij de landen waarmee bilaterale afspraken zijn gemaakt wordt nogmaals onder de aandacht gebracht dat het van belang is dat informatie wordt verstrekt over alle bevoegdheidsbeperkende maatregelen die van kracht zijn, om die informatie zo volledig mogelijk te krijgen en te vergelijken met de BIG-geregistreerden en zij die zich in de toekomst nog willen laten registreren.

Europees waarschuwingsmechanisme

Mede op aandringen van Nederland wordt het per 2016 voor Europese lidstaten verplicht om proactief informatie over bevoegdheidsbeperkingen met elkaar te delen voor beroepen in de zorg. Lidstaten moeten dat opnemen in hun nationale wetten. Bij de totstandkoming van de Europese regelgeving is op mijn aandringen het aantal beroepen waarop het waarschuwingsmechanisme betrekking heeft uitgebreid zodat alle beroepen waarvoor BIG-registratie vereist is daaronder komen te vallen. Ook heb ik bereikt dat het waarschuwingsmechanisme tevens betrekking

gaat hebben op gedeeltelijke bevoegdheidsbeperkingen en niet alleen op gehele bevoegdheidsbeperkingen. Invoering van het Europees waarschuwingsmechanisme kan het probleem van onbekendheid met buitenlandse bevoegdheidsbeperkingen oplossen tussen Europese lidstaten. Voor een sluitend systeem is het noodzakelijk dat de lidstaten ook oude bevoegdheidsbeperkingen die nog van kracht zijn actief moeten gaan melden

C. Toezicht en controle op bevoegdheidsbeperkende maatregelen

Inspectie voor de Gezondheidszorg

De IGZ houdt toezicht op naleving van opgelegde bevoegdheidsbeperkende maatregelen aan beroepsbeoefenaren die staan vermeld in artikel 3 van de Wet BIG. Daarbij dient onderscheid gemaakt te worden tussen bestuursrechtelijke maatregelen en tuchtrechtelijke maatregelen.

De mogelijkheid bestaat om bestuursrechtelijke maatregelen op te leggen aan een beroepsbeoefenaar. Daarbij gaat het om een bevel, waarbij de inzet vooral gericht is op verbetering van de zorgverlening. Dat kan betekenen dat een beroepsbeoefenaar tijdelijk onder supervisie moet werken gedurende een verbetertraject, dan wel bepaalde handelingen niet meer mag uitvoeren totdat voldaan is aan de voorwaarden zoals die zijn opgelegd in het bevel of aanwijzing. De IGZ houdt door middel van (on)aangekondigde bezoeken toezicht op naleving van opgelegde bestuursrechtelijke maatregelen en uitvoering van de vereiste verbetermaatregelen. De IGZ toetst daarbij of wordt voldaan aan voorwaarden voor verantwoorde zorgverlening.

Daarnaast kan een beroepsbeoefenaar die ingeschreven staat in het BIG-register door de tuchtrechter een maatregel opgelegd krijgen. Een tuchtrechter kan verschillende maatregelen opleggen. Een waarschuwing of een berisping hebben geen gevolgen voor de bevoegdheden van de beroepsbeoefenaar. De IGZ ontvangt alle uitspraken van de tuchtrechter en betreft opgelegde maatregelen in haar risicotoezicht.

Ook kan de tuchtrechter een schorsing of een gedeeltelijke ontzegging van de bevoegdheid opleggen. In beide gevallen nodigt de IGZ de beroepsbeoefenaar uit om na te gaan op welke wijze de beroepsbeoefenaar zich gaat houden aan de opgelegde maatregelen. Om te controleren of de beroepsbeoefenaar de opgelegde maatregel naleeft maakt de IGZ gebruik van meldingen en signalen over het mogelijk niet naleven van deze maatregelen en kan zij één of meerdere onaangekondigde bezoeken inzetten als instrument.

Ten slotte kan de tuchtrechter een doorhaling van de registratie in het BIG-register opleggen. Bij deze maatregel wordt de beroepsbeoefenaar uit het BIG-register geschrapt. De beroepsbeoefenaar raakt de titel kwijt en mag het beroep niet langer onder die titel uitoefenen. Gebruikt de beroepsbeoefenaar de titel of de daaraan verbonden rechten toch, dan is hij/zij strafbaar. Wanneer de beroepsbeoefenaar onbevoegd voorbehouden handelingen uitvoert, dan is sprake van een misdrijf (artikel 96 van de Wet BIG) en verricht de IGZ in samenwerking met het Openbaar Ministerie onderzoek. Een strafrechter kan uiteindelijk besluiten tot een algeheel beroepsverbod in de gezondheidszorg, dat verder strekt dan een tuchtrechtelijke doorhaling. Bij titelmisbruik kan bestuurlijke boete worden opgelegd.

Een doorgehaalde beroepsbeoefenaar die zich niet bedient van de in de Wet BIG opgenomen titel en de daaraan verbonden rechten valt in principe buiten het toezichtbereik van de IGZ. Hierin is hij of zij gelijk aan ieder ander die niet in het BIG-register staat geregistreerd. Wel mag een doorgehaalde beroepsbeoefenaar – net als ieder ander – werkzaam zijn in de gezondheidszorg in een beroep dat geen BIG-registratie vereist. Op dat

moment valt de persoon uiteraard wel onder het algemeen, risicogebaseerde toezicht van de IGZ. In dat systeem maakt de IGZ gebruik van meldingen van (potentiële) werkgevers, maar ook van patiënten en anderen. De IGZ onderzoekt meldingen van niet-naleven van opgelegde maatregelen en handhaaft indien nodig.

Rol werkgevers

In het systeem van toezicht en controle hebben werkgevers in de zorgsector een bijzondere verantwoordelijkheid om werknemers alleen die handelingen te laten verrichten waartoe zij bevoegd zijn. Alle voorgaande procedures en maatregelen laten onverlet dat werkgevers de verantwoordelijkheid hebben om antecedentenonderzoek te doen, onder andere wat betreft buitenlandse bevoegdheidsbeperkingen, voordat zij beroepsbeoefenaren aannemen. Tevens is een periodieke controle van het zittende personeelsbestand vereist. Overigens heeft de periodieke registratie bewerkstelligd dat werkgevers zich nu meer bewust zijn van hun rol en deze ook oppakken.

D. Uitleg over casuïstiek die in de tv-uitzending aan de orde is gekomen

Drie tandartsen met Britse bevoegdheidsbeperkingen die niet gemeld waren door het VK

Naar aanleiding van vragen Altijd Wat Monitor voorafgaand aan de tv-uitzending van 1 september 2014 werd duidelijk dat in het BIG-register drie personen waren ingeschreven aan wie in het Verenigd Koninkrijk een bevoegdheidsbeperking was opgelegd. Twee personen waren al ingeschreven op het moment dat in het Verenigd Koninkrijk een bevoegdheidsbeperking aan hen werd opgelegd. De derde persoon diende zijn aanvraag voor registratie in nadat aan hem in het Verenigd Koninkrijk een bevoegdheidsbeperking werd opgelegd. Gebleken is dat het Verenigd Koninkrijk Nederland niet op de hoogte had gesteld van de Britse bevoegdheidsbeperkingen. De bevoegde autoriteit voor tandartsen in het Verenigd Koninkrijk, de General Dental Council (GDC), had ten aanzien van de betrokkenen geen verband gelegd met Nederland omdat de betrokkenen een buitenlandse nationaliteit en diploma hebben en er ook verder geen aanwijzingen waren voor de GDC dat betrokkenen konden zijn ingeschreven in het BIG-register of die intentie hadden. Daarom had de GDC het BIG-register niet op de hoogte gesteld van de bevoegdheidsbeperkingen in het Verenigd Koninkrijk. Het BIG-register heeft naar aanleiding van de vragen van Altijd Wat Monitor direct contact gezocht met de GDC. Vervolgens is het BIG-register de procedure gestart om de Britse bevoegdheidsbeperkingen in Nederland over te nemen. De inschrijving van een van de drie betrokkenen in het register van tandartsen is inmiddels doorgehaald, zodat deze persoon het beroep van tandarts niet meer mag uitoefenen. De wettelijke procedures ten aanzien van de andere personen lopen nog. Naar aanleiding van het contact dat het BIG-register met de GDC heeft gehad over dit incident, heeft de GDC toegezegd om het BIG-register voortaan tweewekelijks te informeren over alle bevoegdheidsbeperkingen die in het Verenigd Koninkrijk door de GDC worden opgelegd aan tandartsen ongeacht of er aanwijzingen zijn dat de betrokkenen kunnen zijn ingeschreven in het BIG-register. GDC zal ons eveneens een overzicht verstrekken van reeds lopende maatregelen.

Geldige bevoegdheidsverklaring

Altijd Wat Monitor meldde in de uitzending van 1 september 2014 dat de derde persoon met de Griekse nationaliteit en een Grieks tandartsdiploma in het BIG-register zou zijn ingeschreven mede op basis van een jaren oude bevoegdheidsverklaring uit Griekenland. Die informatie is echter niet correct. Betrokkene is ingeschreven op basis van zijn Griekse diploma en een verklaring dat tegen betrokkene in Griekenland geen bevoegdheidsbeperking van kracht was. Die verklaring was afgegeven door de bevoegde, Griekse autoriteit en niet ouder dan 3 maanden. Het BIG-register had niet meer informatie dan dat de betrokkene een Grieks diploma en de Griekse nationaliteit had. Meer informatie, zoals over eventuele beroepservaring in andere landen, mag het BIG-register op grond van het Europees recht niet vragen (EU-richtlijn 2005/36/EG over de onderlinge erkenning van beroepskwalificaties). Het diploma van betrokkene is dus volgens de regels erkend.

Aantekening van berispingen terecht niet zichtbaar op de website

In de uitzending van Altijd Wat monitor kwam de zaak van arts-orthopeed aan de orde aan wie in het verleden berispingen waren opgelegd. Deze berispingen zijn volgens Altijd Wat Monitor niet vermeld in het BIG-register en op de online lijst. Per 1 juli 2012 is het door wetswijziging mogelijk geworden om berispingen te vermelden in het BIG-register en op de online lijst. Zoals Altijd Wat Monitor aangeeft is het op grond van de wet niet mogelijk om berispingen die vóór 1 juli 2012 zijn opgelegd alsnog te vermelden in het BIG-register en op de online lijst. Altijd Wat Monitor gaf aan dat de berispingen die aan de arts-orthopeed zijn opgelegd dateren van 8 mei 2012 en derhalve van vóór de wetswijziging van 1 juli 2012.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.I. Schippers